

Guía Docente				
Datos Identificativos			2021/22	
Asignatura (*)	Contabilidade Directiva		Código	611G02032
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Empresa			
Coordinación	Ruiz Lamas, Fernando	Correo electrónico	fernando.ruiz@udc.es	
Profesorado	Abeal Vazquez, Jose Pablo	Correo electrónico	j.abeal@udc.es	
	Peón Pose, David Olegario		david.peon@udc.es	
	Ruiz Lamas, Fernando		fernando.ruiz@udc.es	
Web	http://fv.udc.es/12Ciclo/entrada.asp?pAsignatura=&&&&&pAmbito=0&&&am			
Descrición xeral	A materia persigue aprender a elaborar, ler, e interpretar e analizar información económico-financeira de una empresa para a toma das decisións xerenciais.			
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos			
	Ningunha			
	2. Metodoloxías			
	*Metodoloxías docentes que se manteñen			
	Todas			
	*Metodoloxías docentes que se modifican			
	Ningunha			
	3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado			
	Uso a aplicación Teams ou similar.			
	4. Modificacións na avaliación			
Ningunha				
Observacións de avaliación:				
Ningunha				
5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía				
Ningunha				

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Xestionar e administrar unha empresa ou organización de pequeno tamaño, entendendo a súa ubicación competitiva e institucional e identificando as súas fortalezas e debilidades.
A2	Integrarse en calquera área funcional dunha empresa ou organización mediana ou grande e desempeñar con soltura calquera traballo de xestión nela encomendada.
A3	Valorar a partir dos rexistros relevantes de información a situación e previsible evolución dunha empresa.
A4	Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas de empresas e mercados.
A5	Redactar proxectos de xestión ou de áreas funcionais da empresa.

A6	Identificar as fontes de información económica relevante e o seu contido.
A7	Entender as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais acerca de cómo funciona a economía.
A8	Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
A9	Usar habitualmente a tecnoloxía da información e as comunicación en todo a seu desempeño profesional.
A10	Ler e comunicarse no ámbito profesional nun nivel básico en máis dun idioma, en especial en inglés
A11	Aplicar á análise dos problemas criterios profesionais baseados no manexo de instrumentos técnicos.
A12	Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.
B1	CB1-Comprender coñecementos na área de estudo que parte da base da educación secundaria general, que apóiándose en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B2	CB2-Saber aplicar os coñecementos ao seu traballo dunha forma profesional e posuír as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de traballo
B3	CB3-Saber reunir e interpretar datos relevantes da área de estudo para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B4	CB4-Transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5-Desenvolver habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	CG1-Saber desempeñar labores de xestión, asesoramento e avaliación nas organizacións empresariais
B7	CG2-Saber manexar os conceptos e técnicas empregados nas diferentes áreas funcionais da empresa, así como entender as relacións que existen entre elas e cos obxectivos xerais da organización
B8	CG3-Saber tomar decisións, e, en xeral, asumir tarefas directivas.
B10	CG5-Respectar os dereitos fundamentais e de igualdade entre homes e mulleres, respectar a promoción dos Dereitos Humanos e os principios de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con minusvalidez.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Competencias globais necesarias para un profesional nunha sociedade democrática de libre mercado.			C1
			C4
Comportamento ético e adecuado nun ambiente académico e profesional.			C5
			C6
			C7
			C8

Comprender unha organización empresarial tendo en conta as súas características, sector e tamaño, a través da análise de casos reais.	A1		C2
Identifique indicadores relevantes para investimentos e xestores	A2		
Traballo de habilidade dentro dun equipo	A3		
Capacidade para comunicar resultados financeiros aos interesados.	A4		
Habilidades no uso de novas tecnoloxías de información e comunicación.	A5		
	A6		
	A7		
	A8		
	A9		
	A10		
	A11		
	A12		
Habilidades necesarias para aplicar os principios de contabilidade a problemas específicos que non se establecen na normativa actual e crítico e fixeron propostas para melloralo		B1	
		B2	
		B3	
		B4	
		B5	
		B6	
		B7	
		B8	
		B10	

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1: O SISTEMA DE INFORMACIÓN FINANCEIRA EMPRESARIAL	Información financeira interna vs. externa. Información financeira normalizada. A información financeira como ben público: comportamento ético
TEMA 2: PREPARACIÓN DE CONTAS ANUAIS	Contas anuais na normativa española. Contas anuais nas Normas Internacionais de Información Financeira. Modelos de contas anuais consolidadas. Requisitos de presentación e depósito.
TEMA 3. OTRA INFORMACIÓN FINANCEIRA OBRIGATORIA	O informe de xestión O informe de auditoría. O informe de goberno corporativo. Requerementos específicos a empresas cotizadas.
TEMA 4: INTRODUCCIÓN Á ANÁLISE DE ESTADOS FINANCEIROS	Finalidade e enfoques Limitacións da información Revisión formal. Análise do entorno. Análise das características da entidade Técnicas e instrumentos para a análise Ciclo de explotación e ciclo de capital.
TEMA 5: ANÁLISE ECONÓMICO	Análise da composición e evolución da conta de resultados Rendibilidade económica. Análise do margen Análise da rotación Análise do valor engadido

TEMA 6: ANÁLISE FINANCIERO	Análise de situación da liquidez e a solvencia Análise dinámico da liquidez e a solvencia O apalancamento financeiro A rendibilidade dos capitales propios O beneficio por acción
TEMA 7: INFORMACIÓN ESTRATÉXICA PARA A DIRECCIÓN	O informe de capital intelectual Indicadores de xestión e cadro de mando integral Memorias de sostenibilidade (responsabilidade social corporativa) Información integrada

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A3 A6 A8 A11 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B10 C4 C5 C6 C7	17	34	51
Solución de problemas	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A8 A9 A10 A11 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 C1	25	50	75
Proba mixta	A1 A3 A6 A7 A8 A11 B1 B2 B7 C1 C2 C8	1	9	10
Presentación oral	A9 A10 A11 A12 C1 C2	4	6	10
Atención personalizada		4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición resumida dos temas do programa con axuda de supostos prácticos. O profesor decidirá si se imparte en modo presencial ou en liña dependendo das condicións existentes na data de impartición. Corresponde a Clases de pizarra en grupo grande.
Solución de problemas	Resolución de casos prácticos, tanto na aula como fora dela, tanto individual como en grupo. Corresponde a clases interactivas en grupo grande.
Proba mixta	Exames teórico-prácticos. Poderán ser presenciais ou en liña.
Presentación oral	Presentación oral de soplucións de casos prácticos. Pode ser tanto individual como en grupo. Poderá ser en liña a través de Teams ou aplicación similar. Corresponde a titorías en grupo reducido.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral	Titorización para a resolución de casos prácticos. Para o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, acordarase ao inicio do curso un calendario específico de titorías compatible coa súa dedicación, motivo polo cal dito alumnado deberá poñerse en contacto co profesor nos primeiros dez días do cuadrimestre en que a materia se imparte, coa finalidade de fixar o devandito calendario.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Solución de problemas	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A8 A9 A10 A11 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 C1	Solución de casos prácticos, que poderán ser presentados oralmente.	40
Sesión maxistral	A1 A3 A6 A8 A11 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B10 C4 C5 C6 C7	Se puntuará a realización de tarefas e probas aleatorias de avaliación.	20
Proba mixta	A1 A3 A6 A7 A8 A11 B1 B2 B7 C1 C2 C8	Exames teórico-prácticos, valorados conforme se explica nas observacións.	40
Outros			

Observacións avaliación

Os cuestionarios do exame serán escritos inicialmente en español ou inglés. Os estudantes que queiran unha declaración en galego, agás o grupo con docencia de inglés, deberán solicitalo cun mínimo de 15 días de antelación.

Condições para realizar probas mixtas: Está prohibido acceder á sala de exames con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior ou o almacenamento de información. A falta de disciplina implicará que o alumno debe realizar as probas de avaliación oralmente. Os casos prácticos deberán entregarse ao longo do curso, dentro dos prazos fixados polo profesor.

Cualificación de non presentado. Corresponde aos estudantes cando só participan en actividades de avaliación que teñan un peso inferior ao 20% da nota final, independentemente da nota obtida.

Sesión maxistral: ata 2 puntos por tarefas e probas aleatorias de avaliación individual.

Resolución de problemas Pódense engadir ata 4 puntos para a realización e presentación oral ou por escrito de prácticas individuais ou de grupo.

Con este fin, os cuestionarios propostos polo profesor deben cumprimentarse e entregar no prazo establecido. Os cuestionarios correspondentes ao primeiro parcial e ao segundo parcial respectivamente valoraranse cun máximo de dous puntos cada un.

Probas mixtas A primeira proba (exame) avaliará os temas do 1 ao 3 e farase inmediatamente despois de completar eses temas. A puntuación máxima será de 2 puntos. A segunda proba corresponde ao exame final da primeira oportunidade, no que se avaliará toda a materia. A puntuación máxima será de 4 puntos. Os estudantes que superaron a primeira das probas obxectivas (un mínimo de 1 punto sobre un máximo de 2 puntos) conservan como puntuación mínima no exame final o temario da primeira proba. Polo tanto, os alumnos que superasen o primeiro exame parcial recibirán a maior das dúas cualificacións obtidas no exame parcial e no exame final.

Na segunda oportunidade, para poder recuperar a avaliación continua da primeira oportunidade, tomarase a maior entre:

- a) Cualificación acadada ao longo do curso nas metodoloxías de sesión maxistral e solución de problemas (avaliación continua, 60%); máis cualificación acadada na proba mixta da segunda oportunidade (40%).
- b) Exclusivamente pola calificación acadada na proba mixta da segunda oportunidade (100%)

O alumno pode solicitar a realización dun exame oral (máximo de 6 puntos) para tratar de incrementar a puntuación obtida no curso nos apartados de sesión maxistral e solución de problemas. A cualificación do exame oral so substituirá á suma das puntuación en sesións maxistrais e solución de problemas se é mais alta do que fora a suma das dúas cualificacións de éstas.

Suxeito á normativa da UDC, os exames, exposicións orais e outras probas obxecto de avaliación poderán ser presenciais ou en liña.

Avaliación avanzada No caso de que se conceda ao estudante unha oportunidade para a "avaliación avanzada" e só neste caso, haberá unha proba oral e / ou escrita mixta dirixida a avaliar todas as habilidades e contido da materia.

Fontes de información

Bibliografía básica	- GONZÁLEZ PASCUAL, J. (2008). Análisis de la empresa a través de su información económico-financiera. Fundamentos teóricos y aplicaciones. . Madrid. Pirámide - Muñoz Merchante, Ángel (2009). Análisis de estados financieros : ejercicios y test . Madrid : Ediciones Académicas - GONZÁLEZ PASCUAL, J. (2008). Análisis de la empresa a través de su información económico-financiera : aplicaciones prácticas. . Madrid: Pirámide - Muñoz Merchante, Ángel (2009). Análisis de estados financieros : teoría y práctica . Madrid : Ediciones Académicas - KAPLAN, R.S. y NORTON, D.P. (2009). Cómo utilizar el cuadro de mando integral : para implantar y gestionar su estrategia. Barcelona. Gestión 2000 - Ministerio de Economía (2021). Plan General de Contabilidad. https://www.icac.gob.es/
Bibliografía complementaria	- ESTEO SÁNCHEZ, F. (2003). Análisis de Estados Financieros. Planificación y Control. Madrid: CEF https://www.icac.gob.es/www.ifrs.orgwww.cnmv.eswww.globalreporting.orgwww.theiirc.orghttps://www.icac.gob.es/www.ifrs.orgwww.cnmv.eswww.globalreporting.orgwww.theiirc.org

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Contabilidade Financeira I/611G02013 Contabilidade Financeira II/611G02018 Contabilidade de Xestión/611G02022 Contabilidade das Operacións Societarias/611G02027
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Sistemas de Información para a Xestión Financeira da Empresa/611G02028
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías